

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul de lege privind reziliența entităților critice și modificarea Legii nr. 223/2025 privind identificarea, desemnarea și protecția infrastructurilor critice naționale

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul de lege privind reziliența entităților critice și modificarea Legii nr. 223/2025 privind identificarea, desemnarea și protecția infrastructurilor critice naționale a fost elaborat de către Ministerul Afacerilor Interne, cu suportul consultativ acordat de către Misiunea Parteneriatului Uniunii Europene în Republica Moldova (EUPM Moldova).
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul de lege privind reziliența entităților critice și modificarea Legii nr. 223/2025 privind identificarea, desemnarea și protecția infrastructurilor critice naționale este elaborat în vederea transpunerii parțiale în legislația națională a Directivei (UE) 2022/2557 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2022 privind reziliența entităților critice și de abrogare a Directivei 2008/114/CE a Consiliului, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 333, din 27 decembrie 2022. Totodată, proiectul actului normativ derivă din acțiunea nr. 40 a Capitolului 24 - „Justiție, libertate și securitate” din Clusterul 1 – „Valori fundamentale. Criteriul politic. Funcționarea instituțiilor democratice” al Programului național de aderare al Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
În prezent, Republica Moldova se confruntă cu un spectru de amenințări asimetrice și hibride fără precedent, amplificate de climatul de instabilitate regională. Securitatea statului și bunăstarea cetățenilor depind în mod critic de funcționarea neîntreruptă a unor servicii vitale, precum furnizarea energie electrică și gazelor naturale, funcționarea rețelele de transport, aprovizionarea cu apă potabilă, sistemele de plăți bancare și infrastructurile de comunicații electronice (internet și telefonie). Orice perturbare majoră a acestor servicii, fie din cauza unor dezastre naturale, a unor avarii tehnologice sau a unor acțiuni antropice intenționate (<i>acte de vandalism, atacuri cibernetice, etc.</i>), poate paraliza activitatea instituțiilor statului și poate genera panică socială și pierderi economice masive. Totodată, se evidențiază faptul că reziliența societății nu mai poate fi asigurată exclusiv prin măsuri clasice de apărare militară sau pază fizică statică. Rapoartele internaționale de securitate din ultimii ani demonstrează o mutare a țințelor de la obiective pur militare către infrastructurile civile de furnizare a serviciilor. Raționamentul intervenției derivă din necesitatea trecerii de la conceptul pasiv de „protecție a obiectivului” la cel activ de „reziliență operațională a serviciului”, garantând că, în caz de incident, entitatea critică deține capacitatea de a absorbi șocul, de a se adapta și de a se redresa rapid, reducând la minimum durata de întrerupere a funcțiilor vitale ale societății. Problematica abordată prin prezentul proiect este strâns aliniată cu constatările reflectate în Analiza de Impact elaborată de Comisia Europeană care a însoțit propunerea pentru Directiva (UE) 2022/2557 (în continuare - CER). Documentele europene evidențiază faptul că piața internă și rețelele strategice sunt profund interconectate, iar abordările fragmentate ale statelor generează vulnerabilități transfrontaliere majore. Preambulul Directivei CER subliniază că atacurile fizice și hibride asupra infrastructurilor au crescut în complexitate, iar simpla securizare a perimetrelor clădirilor este insuficientă în fața amenințărilor moderne. Adaptând acest raționament la specificul național, vulnerabilitatea Republicii Moldova este amplificată de resursele logistice limitate și de gradul înalt de dependență de nodurile de interconectare cu statele vecine (România și Ucraina). Spre deosebire de statele mari din UE, în Republica Moldova scoaterea din funcțiune a unui singur

operator major de energie, apă sau transporturi poate genera un efect de „domino instantaneu” pe întreg teritoriul național, paralizând funcțiile vitale ale statului în mai puțin de 24 de ore.

Totodată, amploarea problemelor identificate în cadrul activității de documentare denotă că simpla adoptare a legii privind reziliența entităților critice nu este suficientă dacă este lăsat intact cadrul normativ conex, în special Legea nr. 223/2025 privind identificarea, desemnarea și protecția infrastructurilor critice naționale. Menținerea acestora în forma actuală ar genera un conflict normativ de tip paralelism juridic și o suprapunere directă de competențe instituționale, ambele legi pretinzând că reglementează aceiași operatori economici și aceleași servicii esențiale. Din acest considerent, raționamentul prezentei intervenții include, în mod obligatoriu, modificarea de substanță a Legii nr. 223/2025, acțiune integrată direct în corpul prezentului proiect de lege. Modificarea conexă vizează eliminarea deficiențelor prin redefinirea noțiunilor fundamentale și prin restrângerea sectoarelor din anexă. Prin urmare, modificările propuse garantează o corelare și o linie de demarcație clară în legislația Republicii Moldova: Legea nr. 223/2025 rămâne scutul de protecție pentru infrastructurile critice, în timp ce noul proiect de lege preia managementul rezilienței operaționale și continuității serviciilor esențiale oferite societății.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de lege privind reziliența entităților critice și modificarea Legii nr. 223/2025 privind identificarea, desemnarea și protecția infrastructurilor critice naționale prevede următoarele aspecte:

- 1) coordonarea națională de către Prim-ministru, prin intermediul secretarului general al Guvernului, rolul Ministerului Afacerilor Interne și atribuțiile CNCPIC;
- 2) funcționarea Grupului de lucru interinstituțional pentru protecția infrastructurilor critice (în continuare - GLIPIC) ca organism consultativ și utilizarea Mecanismului de comunicare și avertizare timpurie (în continuare - MeCAT);
- 3) desemnarea autorităților competente sectoriale, cooperarea cu autoritatea competentă în domeniul securității cibernetice și exercitarea funcției de punct unic de contact de către CNCPIC;
- 4) elaborarea și actualizarea Strategiei privind reziliența entităților critice;
- 5) efectuarea evaluării riscurilor de către stat în termen de 12 luni de la intrarea în vigoare a legii și ulterior, cel puțin o dată la patru ani, cu luarea în considerare a riscurilor naturale și antropice, intersectoriale și transfrontaliere, a dependențelor și efectelor în cascadă;
- 6) aprobarea listei serviciilor esențiale și identificarea entităților critice în termen de 6 luni de la finalizarea evaluării riscurilor, cu reevaluare cel puțin o dată la patru ani;
- 7) notificarea entităților identificate în termen de până la o lună de la aprobarea sau actualizarea listei;
- 8) efectuarea de către entitățile critice a evaluării proprii a riscurilor în termen de 9 luni de la notificare și revizuirea acesteia cel puțin o dată la patru ani;
- 9) adoptarea măsurilor tehnice, de securitate și organizatorice și reflectarea acestora într-un plan de reziliență sau în documente echivalente, în termen de 10 luni de la notificare;
- 10) desemnarea responsabilului de securitate, fără impunerea obligatorie a unei funcții noi;
- 11) verificarea antecedentelor personalului cu responsabilități critice, cu respectarea necesității, proporționalității și protecției datelor;
- 12) notificarea incidentelor, inclusiv notificarea inițială în cel mult 24 de ore și raportul detaliat în cel mult o lună, cu evitarea raportărilor paralele în temeiul Legii nr. 48/2023;
- 13) sprijinul metodologic, utilizarea standardelor, cooperarea transfrontalieră și participarea la mecanismele europene, în condițiile aderării sau ale unui acord aplicabil;
- 14) regimul entităților critice de importanță europeană deosebită;
- 15) supravegherea și controlul respectării obligațiilor de reziliență de către autoritățile competente sectoriale, coordonarea metodologică și monitorizarea la nivel național de către

CNCPIC, măsurile de remediere, principiile aplicabile sancțiunilor și regimul tranzitoriu necesar completării cadrului contravențional și al celui de control;

16) modificarea Legii nr. 223/2025 pentru delimitarea celor două regimuri, consolidarea schimbului securizat de informații și corelarea atribuțiilor instituționale.

Supravegherea și controlul sunt exercitate de autoritățile competente sectoriale în sectoarele și subsectoarele aflate în domeniul lor de responsabilitate. CNCPIC asigură coordonarea metodologică, aplicarea unitară a cadrului normativ, monitorizarea rezultatelor și participă la activitățile de control în cazurile prevăzute de lege, în special atunci când sunt identificate riscuri intersectoriale sau transfrontaliere, dependențe ori efecte potențiale în cascadă.

Anexa stabilește sectoarele, subsectoarele și categoriile de entități care pot fi identificate drept entități critice. Cu toate că anexa Directivei (UE) 2022/2557 tratează separat sectoarele „Apă potabilă” și „Ape uzate”, proiectul le reunește, din considerente de sistematizare juridică națională, în sectorul „Alimentare cu apă și canalizare”. Această soluție corespunde Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, care reglementează integrat cele două componente ale serviciului public. Reunirea este exclusiv formală și nu restrânge domeniul material al directivei, deoarece furnizorii și distribuitorii de apă potabilă, precum și operatorii care desfășoară activități de colectare, transportare, epurare sau evacuare a apelor uzate sunt prevăzuți expres în anexă și sunt supuși aceluiași criterii de identificare și obligații de reziliență.

Prin adoptarea prezentului act normativ, se urmărește atingerea următoarelor obiective:

1. **Instituțional:** operaționalizarea Punctului Național Unic de Contact în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, asigurând o capacitate de coordonare centralizată integrată (100%) pentru toate cele 10 sectoare stabilite de anexă la proiect.

2. **De reglementare:** evaluarea riscurilor de stat în termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a legii și aprobarea de către Guvern a listei confidențiale a entităților critice în termen de 18 luni de la data intrării în vigoare a legii.

3. **Operațional:** instituirea obligației pentru toate entitățile critice identificate de a adopta și pune în aplicare propriile Planuri de reziliență, în termen de 10 luni de la notificarea oficială.

4. **De securitate a informației:** asigurarea unui canal securizat de raportare rapidă a incidentelor, entitățile critice fiind obligate să transmită prima alertă de criză la CNCPIC în termen de maximum 24 de ore de la momentul constatării incidentului.

Rezultatele scontate după implementarea legii vizează reducerea duratei medii de remediere și redresare a unui serviciu esențial (apă, energie, telecomunicații, plăți bancare) în cazul unui atac hibrid sau dezastru, eliminarea conflictelor de competență interinstituțională și conformarea Republicii Moldova la standardele de securitate ale Uniunii Europene în momentul aderării depline.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Menținerea stării actuale de nereglementare (status quo) expune Republica Moldova unor riscuri majore din punct de vedere strategic. În primul rând, lipsa unui cadru obligatoriu privind reziliența operațională determină operatorii economici să își bugeteze securitatea pe criterii pur comerciale, menținând vulnerabilitatea în fața unui spectru multidimensional de amenințări, capabile să paralizeze funcțiile vitale ale societății. În al doilea rând, absența monitorizării interdependențelor sectoriale și a obligației de raportare a incidentelor în termen de 24 de ore poate genera un efect de domino generalizat în lanț (bănci, spitale, frontiere), statul fiind în imposibilitatea de a interveni preventiv.

O primă opțiune alternativă ar fi instituirea unui mecanism bazat exclusiv pe acorduri voluntare de tip Parteneriat Public-Privat în domeniul securității, fără impunerea unor sancțiuni contravenționale ori obligații legale imperative. În cadrul acestui scenariu, statul ar semna memorandumuri de colaborare cu bănci, rețele electrice sau operatori telecom, prin

care aceștia s-ar angaja să colaboreze pe bază de reciprocitate în caz de criză hibridă. Această abordare este respinsă deoarece instrumentele de tip „drept necoercitiv” (voluntar) s-au dovedit pe deplin ineficiente în regiunile afectate direct de conflicte geopolitice și de un spectru intens de amenințări hibride, cum este spațiul Europei de Est și bazinul Mării Negre. În aceste zone, experiența operativă a demonstrat că operatorii economici privați nu alocă resurse financiare substanțiale pentru audituri stricte și planuri logistice de rezervă în lipsa unei constrângeri legale executive, fapt ce menține vulnerabilitatea sistemică a infrastructurilor.

O altă variantă analizată o reprezintă asumarea integrală a managementului riscurilor de reziliență de către ministerele de resort, prin crearea unor direcții de securitate internă în cadrul fiecărei autorități publice centrale. Această opțiune ar însemna că Ministerul Sănătății ar fi gestionat reziliența tuturor spitalelor, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale a rețelelor de transport, iar Ministerul Energiei a centralelor electrice. Această variantă de management birocratic este respinsă din considerente de ordin funcțional și bugetar. Ministerele de resort nu dispun de personal calificat în contracararea amenințărilor hibride și de alte tipuri, iar fragmentarea efortului pe zeci de direcții izolate ar bloca o reacție rapidă centralizată, fiind imperativă concentrarea coordonării operative la nivelul unei singure structuri specializate din subordinea Ministerului Afacerilor Interne (Centrul Național de Coordonare a Protecției Infrastructurilor Critice Naționale).

O altă variantă alternativă constituie renunțarea la adoptarea unui nou act normativ și încercarea de a soluționa problema prin modificarea parțială a Legii nr. 223/2025 privind protecția infrastructurilor critice naționale. În cadrul acestui scenariu, pilonul de reziliență operațională și transpunerea Directivei (UE) 2022/2557 ar fi fost introduse forțat sub umbrela legii existente, prin adăugarea unor capitole noi în textul acesteia. Această variantă a fost respinsă ca fiind complet ineficientă, din cauza impedimentelor juridice și anume incompatibilitatea conceptuală de fond (Fizic vs. Operațional), or, Legea nr. 223/2025 are ca obiect exclusiv protecția fizică statică a patrimoniului strategic al statului. Acest cadru nu deține pârgurile juridice, instrumentele necesare pentru a reglementa reziliența operațională, care vizează continuitatea serviciilor economice, sociale, securitatea lanțurilor de aprovizionare cu echipamente și planurile de redresare. Încercarea de a introduce concepte moderne în textul legii vechi ar fragmenta iremediabil coerența legii existente. Prin urmare, modificarea Legii nr. 223/2025 în acest sens este neviabilă. Singura soluție tehnico-juridică corectă este cea propusă prin prezentul proiect, adoptarea unei legi noi, de sine stătătoare, dedicată exclusiv rezilienței entităților critice, în paralel cu modificarea anexei la Legea nr. 223/2025 și alte aspecte legate strict la pilonul pazei fizice a infrastructurii critice.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Implementarea prezentului proiect de lege nu implică dizolvarea sau înființarea de noi autorități/instituții publice bugetare, însă proiectul transformă Centrul Național de Coordonare a Protecției Infrastructurilor Critice Naționale din cadrul Ministerului Afacerilor Interne dintr-o structură cu rol preponderent analitic într-o structură cu atribuții de supraveghere, coordonare, control și Punct Național Unic de Contact în relația cu Uniunea Europeană pe pilonul de reziliență. Concentrarea coordonării operative în cadrul CNCPIC sub umbrela Ministerului Afacerilor Interne asigură o comandă unificată și o viteză de reacție superioară în cazul unor amenințări hibride ce pot paraliza societatea.

Pe de altă parte prevederile proiectului se integrează perfect în sistemul instituțional existent, eliminând din start riscurile de suprapunere de competențe sau paralelism normativ prin următoarele aspecte juridice.

Ministerul Afacerilor Interne operează o separare structurală absolută. Prin pachetul conex de modificări, domeniul de aplicare al Legii nr. 223/2025 este restrâns strict la protecția fizică a infrastructurii critice naționale, în timp ce noua lege preia în totalitate managementul

rezilienței operaționale a serviciilor esențiale (pe 10 sectoare economice și sociale). Angajații CNCPIC vor cunoaște exact ce metodologie să aplice fără a dubla acțiunile în teren.

Totodată, prin reglementările proiectului, se introduce o modificare fundamentală în modul de funcționare a autorităților publice autonome. Banca Națională a Moldovei și Agenția Națională pentru Securitate Cibernetică își păstrează integral competențele exclusive de supraveghere pe liniile lor specifice conform actelor normative din domeniul. CNCPIC nu va efectua audituri IT sau bancare paralele, ci va recunoaște echivalența certificărilor emise de aceste autorități sectoriale, acționând doar ca un integrator strategic la nivel de raport de sinteză guvernamental.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea proiectului presupune cheltuieli administrative și operaționale aferente elaborării evaluărilor de risc, metodologiilor, procedurilor și ghidurilor, instruirii personalului, organizării exercițiilor, asigurării schimbului securizat de informații, dezvoltării și funcționării MeCAT, precum și desfășurării activităților de monitorizare, supraveghere și cooperare internațională.

În etapa inițială, activitățile de elaborare, coordonare și pregătire instituțională vor fi realizate de Ministerul Afacerilor Interne, CNCPIC și autoritățile competente sectoriale în limitele efectivelor și alocațiilor bugetare aprobate. Proiectul nu instituie o autoritate publică nouă și nu determină, prin el însuși, majorarea automată a numărului de unități de personal.

La etapa elaborării proiectului nu poate fi stabilit numărul exact al entităților care vor fi identificate drept entități critice și nici volumul măsurilor necesare pentru fiecare sector. Aceste elemente vor putea fi determinate după aprobarea listei serviciilor esențiale, desemnarea autorităților competente sectoriale, efectuarea evaluării riscurilor de către stat și identificarea entităților critice.

Necesitățile financiare vor viza, în principal:

- a) consolidarea capacităților instituționale ale CNCPIC și ale autorităților competente sectoriale;
- b) instruirea personalului implicat în evaluarea riscurilor, identificarea entităților și supravegherea respectării obligațiilor;
- c) dezvoltarea, securizarea și administrarea mecanismelor de comunicare și schimb de informații, inclusiv MeCAT;
- d) elaborarea evaluărilor, metodologiilor, ghidurilor și procedurilor;
- e) organizarea exercițiilor, simulărilor și activităților de verificare a rezilienței;
- f) participarea la mecanismele de cooperare internațională.

Pentru entitățile publice identificate drept entități critice, eventualele necesități financiare suplimentare vor fi fundamentate în cadrul bugetar pe termen mediu și în proiectele legilor bugetare anuale. Entitățile private vor suporta, de regulă, costurile de conformare din mijloace proprii, fără a exclude accesul la programe de sprijin, asistență externă sau alte mecanisme de finanțare prevăzute de lege.

Costurile măsurilor de reziliență vor varia în funcție de sector, dimensiunea și profilul de risc al entității, infrastructura utilizată și măsurile deja implementate. Recunoașterea evaluărilor, planurilor, auditurilor și măsurilor echivalente adoptate în temeiul altor acte normative va contribui la reducerea cheltuielilor suplimentare și la evitarea dublării obligațiilor.

După aprobarea listei serviciilor esențiale și efectuarea evaluării riscurilor de către stat, autoritățile competente vor realiza estimarea necesităților financiare sectoriale. În cazul în care vor fi identificate cheltuieli bugetare suplimentare, acestea vor fi fundamentate prin fișele financiare aferente actelor normative subsecvente, în cadrul bugetar pe termen mediu și în propunerile bugetare anuale.

Beneficiile economice și bugetare preconizate constau în diminuarea pierderilor generate de întreruperea serviciilor esențiale, reducerea costurilor intervenției și restabilirii acestora, protejarea investițiilor publice și private și limitarea efectelor economice și sociale ale incidentelor majore.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Adoptarea prezentului proiect de lege generează un impact direct asupra persoanelor juridice de drept privat care activează în cele 10 sectoare și subsectoare stabilite în anexă la proiect. Implementarea legii impune persoanelor juridice de drept privat care vor fi identificate drept entități critice, obligații destinate consolidării rezilienței operaționale (*de exemplu: contractarea auditurilor de risc specifice, numirea persoanelor responsabile de securitate, asigurarea liniilor logistice de rezervă etc.*). Totodată, recunoașterea evaluărilor, planurilor, auditurilor și măsurilor existente limitează costurile și sarcinile administrative, în special pentru entitățile din sectoare bancare sau digital.

Pe de altă parte, proiectul de lege blochează aplicarea unor sancțiuni premature. Entitățile critice identificate beneficiază de o perioadă legală extinsă de 10 luni de la notificare pentru a-și planifica resursele, a asigura instruirea personalului operativ și a aproba Planul de reziliență.

Un alt aspect esențial reprezintă efectele prognozate asupra concurenței și climatului investițional. Entitățile critice vor înregistra o etapă de reevaluare a procedurilor interne de risc și o corelare cu autoritățile sectoriale, impactul fiind strict organizatoric. În același context, proiectul de lege va spori atractivitatea Republicii Moldova pentru investitorii străini. Garantarea prin lege a unui mediu economic în care rețelele de internet, plățile bancare și logistica de transport sunt rezistente la perturbări majore oferă un grad înalt de predictibilitate și siguranță pentru afacerile internaționale.

4.4. Impactul social

Adoptarea prezentului proiect de lege generează un impact social pozitiv, de importanță structurală pentru întreaga populație a Republicii Moldova. Prin instituirea obligațiilor entităților critice din cele 10 sectoare strategice să dețină planuri de reziliență, statul garantează cetățenilor furnizarea neîntreruptă a serviciilor vitale (*apă potabilă, energie electrică, încălzire, asistență medicală spitalicească și acces la resurse alimentare*).

Acest mecanism preventiv reduce la minimum riscul apariției unor crize sociale de proporții, provocate de atacuri hibride, acte de sabotaj economic sau dezastre naturale diverse, care ar putea paraliza viața cotidiană. Populația este protejată în mod direct împotriva „privațiunilor grave” (cum ar fi lipsa apei potabile sau a energiei electrice pe perioade lungi de timp), asigurându-se stabilitatea și ordinea publică la nivelul comunităților.

Sub aspect social, proiectul aduce un beneficiu direct în viața digitală și financiară a cetățenilor. Într-o societate înalt tehnologizată, blocarea sistemelor de plăți bancare sau a rețelelor de internet pentru mai mult de 24 de ore poate genera panică socială, lăsând populația în imposibilitatea de a-și procura bunuri de primă necesitate, medicamente sau de a accesa servicii de urgență.

Prin mecanismele de monitorizare digitală și măsuri de reziliență introduse, legea garantează că economiile, tranzacțiile zilnice și canalele de comunicare (*telefonie, internet*) ale cetățenilor sunt protejate prin standarde înalte de securitate, asigurând un grad sporit de încredere socială în instituțiile statului și în infrastructurile pieței.

Astfel, integrarea deplină în standardele de reziliență ale Uniunii Europene va garanta societății din Republica Moldova un nivel de siguranță socială și civilă identic cu cel din statele membre UE, sprijinind dezvoltarea umană sustenabilă și consolidarea democrației.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Aplicarea legii poate implica prelucrarea datelor de identificare și contact, a datelor profesionale și a informațiilor referitoare la personalul cu responsabilități critice, precum și, în cazurile justificate, verificarea antecedentelor.

Scopurile prelucrării sunt protejarea serviciilor esențiale, evaluarea riscurilor de securitate, gestionarea accesului și verificarea persoanelor care exercită sau urmează să exercite funcții critice. Pot fi verificate: cazierul judiciar; studiile și calificările; referințele profesionale și locurile de muncă anterioare; informațiile obiective relevante privind raporturile de muncă; după caz și în temei legal, informații necesare unui drept de acces la secretul de stat ori cooperării internaționale.

Solicitarea verificării este motivată de entitatea critică, examinată de autoritatea competentă sectorială, iar informațiile sunt furnizate de autoritățile publice care dețin evidențele respective, în limitele competențelor legale. Persoana este informată despre scop, categorii de date, autoritățile implicate, perioada de păstrare și drepturile sale. Această procedură se efectuează cu acordul prealabil al persoanei. Datele și documentele utilizate pentru verificare se păstrează numai pe durata necesară realizării scopului și nu mai mult de 6 luni de la finalizarea verificării, dacă un alt termen nu este prevăzut de cadrul normativ. Rezultatul se comunică numai entității solicitante, cu limitarea accesului la persoanele autorizate. Prelucrarea se realizează cu respectarea legalității, necesității, proporționalității, exactității, minimizării datelor, limitării scopului, securității și confidențialității. Lista entităților critice nu este publică; informațiile sensibile și datele personale sunt protejate prin niveluri de acces, trasabilitate, măsuri tehnice și organizatorice și căi de contestare prevăzute de lege. Riscurile pentru viața privată sunt limitate prin caracterul ținut al verificărilor, interdicția colectării excesive și termenele determinate de păstrare.
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen Adoptarea prezentului proiect de lege are un impact neutru sub aspectul genului, fiind elaborat în deplină concordanță cu principiul egalității în drepturi a femeilor și bărbaților. Toate prevederile operative ale legii (<i>obligățiile privind reziliența, procedurile de control, evaluările de risc etc</i>) se aplică în mod uniform și nediscriminatoriu tuturor entităților critice și personalului acestora, indiferent de sex, gen sau alte criterii protejate. Textul actului normativ utilizează o terminologie neutră și incluzivă, excluzând din start orice formă de diferențiere, restricție sau preferință bazată pe criterii de gen.
4.5. Impactul asupra mediului Prezentul proiect de lege generează un impact pozitiv substanțial, pe termen lung, asupra protecției mediului în Republica Moldova. Raționamentul intervenției pe acest pilon derivă din strânsa legătură dintre securitatea infrastructurilor critice și menținerea echilibrului ecologic. Prin obligarea entităților critice din sectoarele-cheie (<i>în special din sectorul energetic, al apelor, al managementului substanțelor periculoase și al industriei chimice</i>) să implementeze măsuri tehnice și organizatorice stricte de reziliență, statul reduce la minimum riscul apariției unor avarii tehnologice majore sau a unor acte de sabotaj ecologic. Astfel, evaluarea riscurilor și măsurile de reziliență pot preveni ori limita accidente tehnologice, poluarea apei și solului, emisiile și scurgerile de substanțe periculoase, întreruperea epurării apelor uzate, gestionarea defectuoasă a deșeurilor și efectele fenomenelor climatice extreme. Adaptarea la schimbările climatice și reducerea riscului de dezastre sunt integrate în măsurile de prevenire. Intervențiile concrete vor fi stabilite proporțional cu riscurile și cu respectarea legislației de mediu; proiectul nu autorizează activități cu impact asupra mediului și nu substituie procedurile de evaluare și autorizare aplicabile.
4.6. Alte impacturi și informații relevante Proiectul de lege contribuie la securitatea națională, reziliența economică, și continuitatea guvernării, digitalizare sigură și cooperare internațională. Spre deosebire de instrumentele clasice de apărare, acest act normativ instituie o cultură a securității preventive în sectoarele economice strategice, reducând la minimum vulnerabilitățile exploatate de actori statali sau non-statali ostili în cadrul războiului informațional și geopolitic din regiune. Prin impunerea standardelor uniforme de monitorizare a riscurilor, proiectul blochează utilizarea infrastructurilor critice (<i>de exemplu: energie, transport, comunicații, bănci</i>) ca arme de șantaj sau subversiune contra statului, asigurând suveranitatea și integritatea decizională a autorităților publice.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Proiectul asigură transpunerea primară a Directivei (UE) 2022/2557 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2022 privind reziliența entităților critice și de abrogare a Directivei 2008/114/CE a Consiliului.

Prin proiect sunt transpuse dispozițiile privind obiectul și domeniul de aplicare, definițiile, strategia privind reziliența entităților critice, evaluarea riscurilor de către stat, identificarea și notificarea entităților critice, criteriile de determinare a efectului perturbator semnificativ, sprijinul acordat entităților, evaluările proprii ale riscurilor, măsurile și planurile de reziliență, persoana de legătură pentru reziliență, verificarea antecedentelor, notificarea incidentelor, utilizarea standardelor, cooperarea transfrontalieră, entitățile critice de importanță europeană deosebită, supravegherea și principiile aplicabile sancțiunilor.

Gradul general de compatibilitate este parțial la etapa adoptării proiectului. Principalele norme materiale ale Directivei (UE) 2022/2557 sunt transpuse prin proiect. Compatibilitatea integrală va fi realizată după intrarea în vigoare a modificărilor Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 și ale Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, precum și după aprobarea actelor normative subsecvente prevăzute la art. 25 alin. (2) din proiect.

Dispozițiile dependente de calitatea de stat membru al Uniunii Europene, inclusiv participarea cu drepturi depline la mecanismele Uniunii, regimul entităților critice de importanță europeană deosebită și misiunile de consiliere organizate de Comisia Europeană, vor deveni aplicabile de la data aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană sau în condițiile unui acord specific.

Proiectul conține adaptări naționale privind delimitarea față de Legea nr. 223/2025, utilizarea Centrului Național de Coordonare a Protecției Infrastructurilor Critice Naționale, Grupului de lucru interinstituțional pentru protecția infrastructurilor critice și mecanism de comunicare și avertizare timpurie precum și recunoașterea documentelor și măsurilor echivalente. Aceste adaptări nu modifică cerințele minime ale directivei și urmăresc evitarea dublării instituționale și procedurale.

Deși Directiva (UE) 2022/2557 tratează separat sectoarele „Apă potabilă” și „Ape uzate”, proiectul le reunește structural în sectorul național „Alimentare cu apă și canalizare”, în conformitate cu serviciul public unitar reglementat prin Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare. Ambele categorii de servicii și de operatori sunt prevăzute expres în anexă, astfel încât reunirea structurală nu restrânge domeniul material de aplicare al directivei.

În temeiul art. 3 din Directiva (UE) 2022/2557, proiectul conține și anumite extinderi naționale destinate atingerii unui nivel mai ridicat de reziliență. Includerea importatorilor de produse petroliere și a entității centrale de stocare este justificată prin dependența Republicii Moldova de importurile de produse petroliere și prin rolul acestor entități în asigurarea continuității aprovizionării cu energie. Includerea Depozitarului central unic al valorilor mobiliare este justificată prin rolul său unic în evidența, decontarea și continuitatea funcționării pieței de capital.

Extinderile naționale sunt limitate la entitățile a căror perturbare poate produce efecte semnificative asupra furnizării serviciilor esențiale. Includerea unei categorii în anexă nu determină identificarea automată a tuturor operatorilor din categoria respectivă, fiecare entitate urmând să fie evaluată în baza criteriilor cumulative și a criteriilor privind efectul perturbator semnificativ.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Proiectul creează cadrul juridic intern necesar implementării Directivei (UE) 2022/2557 și aplicării coerente a Regulamentului delegat (UE) 2023/2450 al Comisiei din 25 iulie 2023 de completare a Directivei (UE) 2022/2557 prin stabilirea unei liste de servicii esențiale.

În termen de 6 luni de la publicarea legii, Guvernul urmează:

1. să prezinte Parlamentului proiectul de lege privind modificarea Codului contravențional nr. 218/2008;
2. să prezinte Parlamentului proiectul de lege privind modificarea Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător;
3. să aprobe lista serviciilor esențiale corespunzătoare sectoarelor și subsectoarelor prevăzute în anexă;
4. să desemneze autoritățile competente sectoriale și să stabilească mecanismul de cooperare dintre acestea, Ministerul Afacerilor Interne, CNCPIC, autoritatea competentă în domeniul securității cibernetice și autoritatea competentă în domeniul managementului crizelor;
5. să aprobe metodologia de efectuare a evaluării riscurilor de către stat și metodologia de identificare și notificare a entităților critice;
6. să aprobe normele metodologice privind evaluarea riscurilor efectuată de entitățile critice, precum și elaborarea, actualizarea și evaluarea planului de reziliență;
7. să aprobe procedura de notificare a incidentelor și de schimb securizat de informații, inclusiv condițiile utilizării MeCAT;
8. să adopte în termen de 9 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Strategia de consolidare a rezilienței entităților critice;

9. să aducă actele sale normative în concordanță cu noua lege.

Lista serviciilor esențiale va fi elaborată ținând cont de Regulamentul delegat (UE) 2023/2450 și de serviciile reglementate prin Hotărârea Guvernului nr. 860/2024, evitând instituirea unor clasificări, proceduri și obligații paralele nejustificate.

Corelarea cu Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică va permite cooperarea dintre autoritățile competente și recunoașterea, după caz, a evaluărilor, măsurilor și notificărilor echivalente pentru entitățile care intră în domeniul de aplicare al ambelor legi.

Modificarea Legii nr. 223/2025 va delimita obiectul regimului infrastructurilor critice naționale de obiectul regimului entităților critice, va actualiza atribuțiile CNCPIC, va consolida cadrul juridic al MeCAT și va permite recunoașterea documentelor și evaluărilor echivalente, fără abrogarea regimului național de protecție a infrastructurilor critice.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și ale Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea elaborării proiectului de act normativ a fost plasat pe pagina [particip.gov.md](https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/18058), la linkul: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/18058.

Anunțul privind consultarea publică a proiectului poate fi găsit și pe facebook, la linkul: <https://www.facebook.com/share/p/1Ppr4Rpm9m/?mibextid=wwXlfr>.

Proiectul urmează a fi transmis spre avizare autorităților și instituțiilor cu competențe sectoriale sau transversale, inclusiv Ministerului Justiției, Ministerului Finanțelor, Ministerului Afacerilor Externe, Ministerului Energiei, Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerului Sănătății, Ministerului Mediului, Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerului Apărării, Ministerului Educației și Cercetării, Cancelariei de Stat, Serviciului de Informații și Securitate, Băncii Naționale a Moldovei, Comisiei Naționale a Pieței Financiare, autorității competente în domeniul securității cibernetice, Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, Centrului Național de Management al Crizelor, Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor și altor autorități vizate.

Având în vedere incidența asupra activității de întreprinzător, proiectul și analiza impactului urmează a fi examinate, după caz, de Grupul de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător.

Avizele, recomandările și rezultatele consultării publice vor fi reflectate în sinteza obiectivelor și propunerilor. Compartimentul va fi actualizat după finalizarea avizării și consultării, cu indicarea autorităților care au avizat proiectul, a principalelor observații și a modului de soluționare.

7. Concluziile expertizelor
Proiectul urmează a fi supus expertizei juridice și expertizei anticorupție în condițiile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Concluziile expertizelor și modul de soluționare a recomandărilor vor fi incluse în prezentul compartiment după recepționarea rapoartelor.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Proiectul instituie o lege specială distinctă privind reziliența entităților critice și modifică Legea nr. 223/2025 privind identificarea, desemnarea și protecția infrastructurilor critice naționale, fără a o abroga. Cele două acte normative vor reglementa obiecte juridice distincte, dar corelate: 1. noua lege va reglementa identificarea persoanelor juridice care furnizează servicii esențiale și obligațiile acestora privind asigurarea rezilienței; 2. Legea nr. 223/2025, va continua să reglementeze identificarea, desemnarea și protecția activelor, instalațiilor, echipamentelor, rețelelor și sistemelor desemnate drept infrastructuri critice naționale. Pentru implementarea integrală a noii legi urmează să fie modificate sau completate: a) Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008, în vederea stabilirii faptelor contravenționale, sancțiunilor și competenței agentului constatatator; b) Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, în vederea desemnării organelor de control și a domeniilor de control aferente rezilienței entităților critice; c) actele normative sectoriale și actele privind atribuțiile autorităților competente sectoriale, în măsura necesară; d) actele normative subsecvente Legii nr. 223/2025, pentru corelarea terminologiei, procedurilor, planurilor și mecanismelor de schimb al informațiilor. Vor fi aprobate lista serviciilor esențiale, actul privind desemnarea autorităților competente sectoriale și mecanismul de cooperare, metodologia evaluării riscurilor de către stat, metodologia identificării și notificării entităților critice, normele privind evaluările proprii și planurile de reziliență, procedura de notificare a incidentelor și de schimb securizat de informații, procedura de supraveghere și control și actele necesare funcționării MeCAT. Legea va fi aplicată în corelare cu Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică, Legea nr. 245/2008 cu privire la secretul de stat, Legea nr. 248/2023 privind accesul la informațiile de interes public, legislația privind protecția datelor cu caracter personal, cadrul normativ privind managementul crizelor și legislația sectorială.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Implementarea proiectului de lege va fi coordonată de Ministerul Afacerilor Interne, prin intermediul CNCPIC, în cooperare cu autoritățile competente sectoriale, autoritatea competentă în domeniul securității cibernetică, management al crizelor și Grupului de lucru interinstituțional pentru protecția infrastructurilor critice. Implementarea va cuprinde următoarele etape: a) în termen de 6 luni de la publicarea legii – prezentarea Parlamentului a proiectelor de modificare a Codului contravențional nr. 218/2008 și a Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, aprobarea listei serviciilor esențiale, desemnarea autorităților competente sectoriale și aprobarea metodologiilor și procedurilor necesare; b) în termen de 12 luni de la intrarea în vigoare a legii – efectuarea evaluării riscurilor de către stat; c) în termen de 6 luni de la finalizarea evaluării riscurilor – identificarea entităților critice; d) în termen de până la o lună de la aprobarea sau actualizarea listei entităților critice se vor notifica entitățile identificate; e) în termen de 9 luni de la recepționarea notificării – efectuarea evaluării riscurilor de către fiecare entitate critică;

f) în termen de 10 luni de la recepționarea notificării – adoptarea măsurilor de reziliență și elaborarea planului de reziliență sau a documentelor echivalente;

g) ulterior – desfășurarea activităților de supraveghere, organizarea exercițiilor și instruirilor, acordarea sprijinului metodologic și actualizarea strategiei, evaluării riscurilor și listei entităților critice cel puțin o dată la patru ani.

Autoritățile competente sectoriale vor furniza datele necesare, vor participa la identificarea entităților, vor acorda sprijin entităților critice din sectoarele aflate în responsabilitatea lor și vor exercita atribuțiile de supraveghere și control stabilite de lege. CNCPIC va asigura coordonarea metodologică, consolidarea informațiilor la nivel național, elaborarea ghidurilor, organizarea instruirilor și exercițiilor și monitorizarea implementării.

Până la intrarea în vigoare a modificărilor Legii nr. 131/2012, activitățile în raport cu persoanele care desfășoară activitate de întreprinzător vor fi limitate la monitorizare, evaluare documentară, îndrumare și sprijin, fără exercitarea competențelor de control de stat. Până la completarea Codului contravențional, răspunderea contravențională va interveni numai pentru faptele care constituie deja contravenții potrivit legislației în vigoare.

În etapa inițială vor fi utilizate capacitățile instituționale existente. Necesitățile suplimentare de personal, infrastructură tehnică, instruire și finanțare vor fi evaluate după desemnarea autorităților competente sectoriale, aprobarea listei serviciilor esențiale și identificarea entităților critice și vor fi incluse, după caz, în cadrul bugetar pe termen mediu, în propunerile bugetare anuale și în proiectele de asistență externă.

Monitorizarea implementării va fi realizată pe baza următorilor indicatori:

- a) gradul de aprobare a actelor normative subsecvente;
- b) realizarea evaluării riscurilor de către stat în termenul stabilit;
- c) numărul și ponderea sectoarelor și subsectoarelor evaluate;
- d) numărul entităților identificate și notificate;
- e) ponderea evaluărilor și planurilor de reziliență elaborate în termen;
- f) numărul incidentelor semnificative notificate și respectarea termenelor de notificare;
- g) numărul exercițiilor, instruirilor și activităților de sprijin;
- h) gradul de executare a măsurilor de remediere;
- i) evoluția duratei și impactului perturbărilor serviciilor esențiale.

CNCPIC va consolida informațiile privind acești indicatori și le va include într-un raport anual prezentat Guvernului, cu respectarea regimului juridic aplicabil informațiilor sensibile, informațiilor atribuite la secret de stat, secretului comercial și datelor cu caracter personal.

**Secretar general
al ministerului**

Digitally signed by Cioclea Valentin
Date: 2026.09.10 13:41:13 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

Valentin CIOCLEA